ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ
ក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ

CIAS 20

គណនេយ្យសម្រាប់អំណោយរដ្ឋាភិបាល និងការលាតត្រដាងព័ត៌មានជំនួយរដ្ឋាភិបាល

Accounting for Government Grants and Disclosure of Government Assistance

ក្រុមប្រឹក្សាស្តង់ដាគណនេយ្យអន្តរជាតិ
International Accounting Standards Board (IASB®)

IFRS™

អារម្ភកថា

ដោយសារនយោបាយ "**ឈ្នះ-ឈ្នះ**" របស់ **សម្តេចអគ្គមហាសេនាបតីតេជោ ហ៊ុន សែន នាយករដ្ឋមន្ត្រី នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា** ប្រទេសកម្ពុជាសម្រេចបាននូវឯកភាពជាតិ, បូរណភាពទឹកដី, អធិបតេយ្យ, និងសុខសន្តិភាពពេញលេញទូទាំងប្រទេស ហើយបង្កើតបានជាបុរេលក្ខណៈសម្បត្តិសម្រាប់ពង្រឹងស្ថិរភាពនយោបាយ, សណ្តាប់ធ្នាប់សង្គម និងស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច ដែលបានលើកកម្ពស់ជីវភាព, សុខមាលភាព និងកាត់បន្ថយភាពក្រីក្ររបស់ប្រជាជនជាបន្តបន្ទាប់។ ដើម្បីបន្ត និងពង្រឹងនូវវឌ្ឍនភាពនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ក្រោមការដឹកនាំប្រកបដោយគតិបណ្ឌិតរបស់ **សម្តេចតេជោនាយករដ្ឋមន្ត្រី** បានដាក់ចេញនិងធ្វើបច្ចុប្បន្នកម្មជាបន្តបន្ទាប់នូវផែនការ និងយុទ្ធសាស្ត្រមួយនានា ដូចជា "**យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ-ដំណាក់កាលទី១, ទី២ និង ទី៣**", "**ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍ជាតិ ២០១៤-២០១៨**", "**យុទ្ធសាស្ត្រត្រីកោណ**", "**យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ២០១១-២០២០**" និង "**យុទ្ធសាស្ត្រកៀរគរចំណូលរយៈពេលមធ្យម ២០១៤-២០១៨**" ព្រមទាំងធ្វើការកែទម្រង់លើគ្រប់វិស័យ ដែលក្នុងនោះ ការកែទម្រង់លើការគ្រប់គ្រងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុ និងប្រព័ន្ធគណនេយ្យ ទាំងក្នុងវិស័យសាធារណៈ ទាំងក្នុងវិស័យឯកជន ជាអទិភាពចម្បងមួយ។

ច្បាប់ស្តីពីគណនេយ្យសហគ្រាស សវនកម្មគណនេយ្យសហគ្រាស និងវិជ្ជាជីវៈគណនេយ្យ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើដោយព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០៧០២/០១១ ចុះថ្ងៃទី ០៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០២ និងក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយអនុក្រឹត្យលេខ ០៣ ខែ មីនា ឆ្នាំ ២០០៣ ជាក្របខ័ណ្ឌគតិយុត្ត និងក្របខ័ណ្ឌស្ថាប័ន ក្នុងទិសដៅអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ការកែទម្រង់គណនេយ្យនិងសវនកម្មឯកជន ដើម្បីបង្កើតនូវបរិយាកាសទីផ្សារប្រកួតប្រជែងប្រកបដោយតម្លាភាព សម្រាប់ជំរុញកំណើនធុរៈកិច្ច និងវិនិយោគឆ្លងប្រទេសនៅកម្ពុជា ។ ក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ (ក.ជ.គ) ដែលជាស្ថាប័នបញ្ញត្តិករ និងនិយ័តករនៅក្នុងវិស័យគណនេយ្យនិងសវនកម្ម មានភារកិច្ចចម្បងក្នុងការដាក់ឱ្យអនុវត្តស្តង់ដាគណនេយ្យ, ស្តង់ដាសវនកម្ម និងក្របខ័ណ្ឌទស្សនទានគណនេយ្យតាមស្ថានភាពជាក់ស្តែងនៃសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ដោយអនុលោមតាមស្តង់ដាអន្តរជាតិ និងការវិវឌ្ឍជាអន្តរជាតិនៅក្នុងវិស័យនេះ ។

សៀវភៅស្តីពី "**ស្តង់ដារបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា** " ត្រូវបានបកប្រែទាំងស្រុងចេញពីស្តង់ដារបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិ ដែលបានចេញផ្សាយដោយក្រុមប្រឹក្សាស្តង់ដាគណនេយ្យអន្តរជាតិ (International Accounting Standard Board-IASB) ដើម្បីឆ្លើយតបទៅនឹងសេចក្តីត្រូវការប្រើប្រាស់របស់សហគ្រាសអាជីវកម្មក្នុងការរៀបចំព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន សំដៅធានាបាននូវតម្លាភាព, គណនេយ្យភាព និងភាពអាចជឿទុកចិត្តបាននៃរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ ការអនុវត្តស្តង់ដារបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា គឺជាកាតព្វកិច្ចរបស់ម្ចាស់សហគ្រាស, គណនេយ្យករ

និងសវនករផងដែរ។ ការអនុវត្តស្តង់ដារបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា មិនត្រឹមតែរួមចំណែកលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃការប្រមូលពន្ធជូនរដ្ឋប៉ុណ្ណោះទេ ប៉ុន្តែថែមទាំងផ្តល់ព័ត៌មានហិរញ្ញវត្ថុដ៏មានសារៈប្រយោជន៍ដល់អ្នកប្រើប្រាស់របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុនៅក្នុងការសម្រេចចិត្តពាក់ព័ន្ធនឹងការចូលរួមក្នុងសកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចនានា ។

ការដាក់ឱ្យអនុវត្តស្តង់ដារបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា គឺជាផ្នែកមួយនៃយុទ្ធសាស្ត្រ និងជាផែនការនៃការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ ក្នុងផ្នែកអភិបាលកិច្ចសាជីវកម្ម និងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធនៃ "**យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុឆ្នាំ២០១១-២០២០**" របស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដែលបានទទួលការអនុម័តពីគណៈរដ្ឋមន្ត្រីនៅក្នុងកិច្ចប្រជុំពេញអង្គ នាថ្ងៃទី២៥ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ២០១១។

ក្នុងនាមក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ ខ្ញុំសូមវាយតម្លៃខ្ពស់ និង សម្តែងនូវការកោតសរសើរដ៏ស្មោះចំពោះកិច្ចខិតខំប្រឹងប្រែងរបស់ឯកឧត្តម **ងី តាយី** រដ្ឋលេខាធិការក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងជាប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ និងសមាជិកក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យទាំងអស់ ព្រមទាំងថ្នាក់ដឹកនាំ និងមន្ត្រីនៃលេខាធិការដ្ឋាន ក.ជ.គ ដែលបានខិតខំពុះពារគ្រប់ឧបសគ្គ និងលះបង់ពេលវេលា, ធនធាន និងកំលាំងកាយចិត្ត ក្នុងការធ្វើឱ្យឯកសារដ៏មានតម្លៃនេះលេចចេញជារូបរាងឡើង។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៦ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥

រដ្ឋមន្ត្រី

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ

បណ្ឌិត **អូន ព័ន្ធមុនីរ័ត្ន**

អារម្ភកថា

យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា បានរំលេចនូវទិសដៅចម្បង៤ គឺកំណើន ការងារ សមធម៌ និងប្រសិទ្ធភាព ព្រមទាំងបានបង្ហាញយ៉ាងច្បាស់នូវគោលបំណងចម្បងរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ក្នុងការសម្រេចបាននិងការរក្សានូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព រួមទាំងកិច្ចអភិវឌ្ឍន៍សង្គមកិច្ចមួយដ៏រឹងមាំនិងជានិរន្តន៍ ដែលធានាកម្រិតជីវភាពនិងសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជនឲ្យប្រសើរឡើងជាលំដាប់។ នៅក្នុងបរិការណ៍នេះ វិស័យគណនេយ្យនិងសវនកម្មមានតួនាទីយ៉ាងសំខាន់នៅក្នុងជីវិតសេដ្ឋកិច្ចនិងសង្គម ពិសេសនៅក្នុងការធានាភាពត្រឹមត្រូវច្បាស់លាស់, តម្លាភាព, គណនេយ្យភាព និងអភិបាលកិច្ចល្អ ក្នុងការគ្រប់គ្រងកិច្ចប្រតិបត្តិការហិរញ្ញវត្ថុ ទាំងក្នុងវិស័យសាធារណៈនិងវិស័យឯកជន។ អាស្រ័យហេតុនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលបាន ចាត់ទុកវិស័យគណនេយ្យនិងសវនកម្មនេះ ជាផ្នែកមួយដ៏សំខាន់នៅក្នុងការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុរបស់ជាតិ ដូចមានចែងនៅក្នុង “**យុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ ឆ្នាំ២០១១-២០២០**”។

អនុវត្តតាមស្មារតីនៃយុទ្ធសាស្ត្រខាងលើ រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា ដែលមានក្រសួងសេដ្ឋកិច្ចនិងហិរញ្ញវត្ថុជាសេនាធិការ បានជំរុញការអភិវឌ្ឍន៍វិស័យនេះយ៉ាងសកម្ម ផ្តើមចេញពីការកសាងមូលដ្ឋានគ្រឹះសម្រាប់ការចុះកិច្ចបញ្ជិកាគណនេយ្យនិងការធ្វើសវនកម្ម តាមរយៈការរៀបចំនិងដាក់ឲ្យប្រើនូវច្បាប់ស្តីពី “គណនេយ្យសហគ្រាស សវនកម្មគណនេយ្យសហគ្រាស និងវិជ្ជាជីវៈគណនេយ្យ” នៅឆ្នាំ២០០២។ ផ្អែកតាមស្មារតីនៃច្បាប់ខាងលើ ក្នុងខែមករា ឆ្នាំ២០០៩ ស្តង់ដារគណនេយ្យកម្ពុជា ដែលរួមមាន“ *ស្តង់ដាររបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា* ” និង *“ស្តង់ដាររបាយការណ៍ទាក់ទងនឹងហិរញ្ញវត្ថុអន្តរជាតិនៃកម្ពុជា សម្រាប់សហគ្រាសធុនតូចនិងមធ្យម”* ត្រូវបានដាក់ឲ្យប្រើដោយប្រកាស *លេខ ០៦៨ ស.ហ.វ-ប្រ.ក ចុះថ្ងៃទី៨ ខែមករា ឆ្នាំ២០១៥*។ ក្នុងន័យនេះ សហគ្រាសសាធារណៈនិងក្រុមហ៊ុនឯកជននានាដែលកំពុងធ្វើប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មនៅកម្ពុជា ត្រូវប្រើស្តង់ដាគណនេយ្យកម្ពុជាដើម្បីធ្វើជាមូលដ្ឋានសារវន្តនិងជាក្របខ័ណ្ឌសម្រាប់រៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុរបស់ខ្លួន ដើម្បីធានាបាននូវតម្លាភាព គណនេយ្យភាព និងភាពអាចជឿទុកចិត្តបានលើរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុពីសំណាក់អ្នកប្រើប្រាស់និងសាធារណៈជន ហើយក៏អាចជាបច្ច័យមួយជួយជំរុញកំណើនចំណូលសារពើពន្ធ និងជួយគាំទ្រដល់វឌ្ឍភាពនិងស្ថេរភាពនៃទីផ្សារហិរញ្ញវត្ថុ ក៏ដូចជាជួយជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាតិ។

អាស្រ័យហេតុនេះ ខ្ញុំសូមលើកទឹកចិត្តសហគ្រាសដែលមានការពាក់ព័ន្ធ ឲ្យអនុវត្តស្តង់ដាដែលមាននៅក្នុងសៀវភៅនេះដើម្បីរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុទាំងសម្រាប់ការគ្រប់គ្រងផ្ទៃក្នុងនិងសម្រាប់ការដាក់បង្ហាញទៅអ្នកដែលមានការពាក់ព័ន្ធនានា។

រាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី១៧ ខែធ្នូ ឆ្នាំ២០១៥

រដ្ឋលេខាធិការ

ក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និងជា

ប្រធានក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ

ងី តាយី

វិសាលភាព

១ ស្តង់ដានេះត្រូវយកមកប្រើប្រាស់ក្នុងគណនេយ្យ និងការលាតត្រដាងអំណោយរដ្ឋាភិបាល ព្រមទាំងការលាតត្រដាងព័ត៌មានជំនួយរដ្ឋាភិបាលក្នុងទម្រង់ផ្សេងៗ។

២ ស្តង់ដានេះមិនផ្តល់ដំណោះស្រាយចំពោះ :

(ក) បញ្ហាពិសេសណាមួយ ដែលកើតឡើងក្នុង គណនេយ្យចំពោះអំណោយរដ្ឋាភិបាលនៅក្នុង របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ ដោយឆ្លុះបញ្ចាំងពីឥទ្ធិពលបំរែបំរួលថ្លៃឬព័ត៌មានបន្ទាប់បន្សំក្នុងលក្ខណៈប្រហាក់ប្រហែល។

(ខ) ជំនួយរដ្ឋាភិបាល ដែលត្រូវបានផ្តល់ជូនអង្គភាពមួយក្នុងទម្រង់ជាអត្ថប្រយោជន៍ផ្សេងៗ ដែលធ្វើឡើងដើម្បីកំណត់នូវប្រាក់ចំណេញ ឬប្រាក់ខាតជាប់ពន្ធ ឬដើម្បីកំណត់ ឬកម្រិតមូលដ្ឋាននៃបំណុល

[1] ជាផ្នែកមួយនៃការកែលម្អ IFRS ដែលបានបោះផ្សាយក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨ ក្រុមប្រឹក្សាបានកែប្រែពាក្យបច្ចេកទេសមួយចំនួនដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងស្តង់ដានេះ ដើម្បីឲ្យស្របទៅតាម IFRS ផ្សេងទៀតដូចតទៅ÷ (ក) “ប្រាក់ចំណូលជាប់ពន្ធ” ត្រូវបានកែជា “ប្រាក់ចំណេញ ឬប្រាក់ខាតជាប់ពន្ធ” (ខ) “ត្រូវបានទទួលស្គាល់ជាចំណូល ឬចំណាយ” ត្រូវបានកែសម្រួលជា “ត្រូវបានទទួលស្គាល់ក្នុងប្រាក់ចំណេញ ឬខាត” (គ) “ត្រូវបានកត់ត្រាខាងឥណទានដោយផ្ទាល់ចូលទៅក្នុងភាគកម្ម/មូលនិធិផ្ទាល់របស់ម្ចាស់ហ៊ុន” ត្រូវបានកែប្រែជា “ត្រូវបានទទួលស្គាល់ក្រៅប្រាក់ចំណេញ ឬខាត” (ឃ) “ការកែប្រែឡើងវិញនៃការប៉ាន់ស្មានគណនេយ្យ” ត្រូវបានប្តូរជា ”ការផ្លាស់ប្តូរការប៉ាន់ស្មានគណនេយ្យ”

ពន្ធលើប្រាក់ចំណេញ។ ឧទាហរណ៍នៃអត្ថប្រយោជន៍ទាំងនោះគឺ ពន្ធលើប្រាក់ចំណេញ ថ្ងៃវិស្សមកាល ឥណទានពន្ធលើវិនិយោគ វិភាជន៍ការកាត់រំលស់ដែលកើនឡើងនិងអត្រាពន្ធលើប្រាក់ចំណេញ ថយចុះ។

(គ) ការចូលរួមរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងភាពជាម្ចាស់របស់អង្គភាព។

(ឃ) អំណោយរដ្ឋាភិបាលក្រោម ស.គ.អ ៤១ *កសិកម្ម*

និយមន័យ

៣ វាក្យស័ព្ទខាងក្រោម ត្រូវបានប្រើប្រាស់ក្នុងស្តង់ដានេះ ដោយមានអត្ថន័យជាក់លាក់ ÷

រដ្ឋាភិបាល សំដៅទៅលើរដ្ឋាភិបាលភ្នាក់ងាររដ្ឋាភិបាល ឬស្ថាប័នប្រហាក់ប្រហែលថ្នាក់មូលដ្ឋាន ជាតិ ឬអន្តរជាតិ

ជំនួយរដ្ឋាភិបាល គឺជាសកម្មភាពរបស់រដ្ឋាភិបាលដែលត្រូវបានគេរៀបចំឡើង ដើម្បីផ្តល់អត្ថប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ច ចំពោះអង្គភាព មួយ ឬច្រើនដែលមានគុណសម្បត្តិសមស្របតាមលក្ខណៈវិនិច្ឆ័យជាក់លាក់។ ចំពោះគោលបំណងនៃស្តង់ដារនេះ ជំនួយរដ្ឋាភិបាលមិនរួមបញ្ចូលអត្ថប្រយោជន៍ដែលបានផ្តល់ដោយប្រយោលតាមរយៈសកម្មភាពដែលផ្តល់ផលប៉ះពាល់ដល់ស្ថានភាពពាណិជ្ជកម្ម ទូទៅដូចជា ការផ្តល់នូវហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធក្នុងតំបន់ កំពុងអភិវឌ្ឍន៍ ឬការដាក់របាំងពាណិជ្ជកម្មដល់គូប្រកួតប្រជែងនោះទេ។

អំណោយរដ្ឋាភិបាល គឺជាជំនួយទាំងឡាយរបស់រដ្ឋាភិបាលក្នុងទម្រង់ជាការផ្ទេរធនធានឲ្យអង្គភាព ដើម្បីទទួលបានត្រឡប់មកវិញនូវការអនុលោមអតីតកាល ឬអនាគតតាមលក្ខខណ្ឌជាក់លាក់ពាក់ព័ន្ធនឹងសកម្មភាពប្រតិបត្តិការរបស់អង្គភាព។ អំណោយទាំងនេះមិនរួមបញ្ចូល ជំនួយរដ្ឋាភិបាលដែលមិនអាចគិតតម្លៃសមស្រប បានព្រមទាំងប្រតិបត្តិការជាមួយរដ្ឋាភិបាលណា ដែលមិនមានភាពខុសប្លែកគ្នាពីប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មធម្មតារបស់អង្គភាព[2]។

អំណោយទាក់ទងនឹងទ្រព្យសកម្ម គឺជាបណ្តាអំណោយរដ្ឋាភិបាលដែលលក្ខខណ្ឌចំបងរបស់វាគឺឲ្យអង្គភាពដែលមានលក្ខណសម្បត្តិសមស្របទិញ សាងសង់ ឬទទួលយកទ្រព្យសកម្មរយៈពេលវែង។ លក្ខខណ្ឌបន្ទាប់បន្សំអាចជាការកំណត់ចងភ្ជាប់អំពីប្រភេទ ឬទីតាំងទ្រព្យសកម្ម ឬរយៈពេលដែលទ្រព្យសកម្មទាំងនោះត្រូវបានទិញ ឬរក្សាទុក។

អំណោយទាក់ទងនឹងចំណូល គឺរាល់អំណោយរដ្ឋាភិបាលទាំងឡាយណាដែលមិនមែនជាអំណោយទាក់ទងទៅនឹងទ្រព្យសកម្ម។

បំណុលដែលអាចលើកលែង គឺជាបំណុលដែលម្ចាស់ បំណុលលើកលែងការសង ទៅតាមលក្ខខណ្ឌជាក់លាក់ដែលបានចែង ។

តម្លៃទីផ្សារ គឺជាតម្លៃដែលទ្រព្យសកម្មមួយអាចត្រូវបានដោះដូររវាងអ្នកលក់ និងអ្នកទិញដែលស្ម័គ្រចិត្ត និងមានការយល់ដឹង និងមិនស្គាល់គ្នា។

---

[2] សូមមើល SIC-10 *ជំនួយរដ្ឋាភិបាល - ពុំមានទំនាក់ទំនងជាក់លាក់ជាមួយនឹងសកម្មភាពប្រតិបត្តិការ*

៤ ជំនួយរដ្ឋាភិបាល អាចមានច្រើនទម្រង់ ប្រែប្រួលទៅតាមលក្ខណៈជំនួយដែលបានផ្តល់ និងលក្ខខណ្ឌចងភ្ជាប់។ គោលបំណងរបស់ជំនួយអាចជាការជំរុញឲ្យអង្គភាពចាប់ផ្តើមរកនូវដំណោះស្រាយថ្មីៗដែលជាធម្មតាអង្គភាពមិនអនុវត្តប្រសិនបើពុំមានការផ្តល់ជំនួយ។

៥ មូលហេតុចំនួនពីរបញ្ជាក់ថា ការទទួលបានរបស់អង្គភាពនូវជំនួយរដ្ឋាភិ-បាលមានសារៈសំខាន់ក្នុងការរៀបចំរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ ទីមួយប្រសិនបើធនធានត្រូវបានផ្ទេរ ត្រូវតែមានការរកឲ្យឃើញនូវវិធីសាស្ត្រគណនេយ្យសមស្របសម្រាប់ការផ្ទេរនោះ។ ទីពីរ មានការចង់បានឲ្យមានការចង្អុលបង្ហាញ ពីវិសាលភាពនៃអត្ថប្រយោជន៍ដែលអង្គភាពបានទទួលពីជំនួយនេះក្នុងកំឡុងការិយបរិច្ឆេទរាយការណ៍។ ការចង្អុលបង្ហាញនេះជួយឲ្យមានការប្រៀបធៀបគ្នារវាងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ របស់អង្គភាពជាមួយនឹងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុការិយបរិច្ឆេទឆ្នាំមុនៗ និងរបាយការណ៍របស់អង្គភាពដទៃទៀត។

៦ អំណោយរដ្ឋាភិបាល ជួនកាលត្រូវបានគេហៅឈ្មោះផ្សេងទៀតថាជាឧបត្ថម្ភធន ប្រាក់ជំនួយ ឬបុព្វលាភ។

អំណោយរដ្ឋាភិបាល

៧ អំណោយរដ្ឋាភិបាល រួមបញ្ចូលទាំងអំណោយមិនមែនរូបិយវត្ថុក្នុងតម្លៃទីផ្សារ មិនត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ទេ លុះត្រាតែមានការធានាត្រឹមត្រូវថា÷

(ក) អង្គភាពនឹងគោរពតាមលក្ខខណ្ឌដែលចងភ្ជាប់ជាមួយនឹងអំណោយនោះហើយ

(ខ) ប្រាក់អំណោយនឹងត្រូវបានទទួល

៨ អំណោយរដ្ឋាភិបាលនឹងមិនត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ទេ លុះត្រាតែមានការធានាត្រឹមត្រូវថា អង្គភាពនឹងគោរពតាមលក្ខខណ្ឌដែលចងភ្ជាប់ជាមួយនឹងអំណោយហើយប្រាក់អំណោយនឹងត្រូវបានទទួល។ការទទួលបានអំណោយរដ្ឋាភិបាលមិនបានផ្តល់នូវភស្តុតាងឲ្យប្រាកដថា លក្ខខណ្ឌនានាដែលបានចងភ្ជាប់ជាមួយនឹងអំណោយត្រូវបាន ឬនឹងត្រូវបានគេបំពេញនោះទេ។

៩ លក្ខណៈដែលអំណោយមួយត្រូវបានទទួលមិនជះឥទ្ធិពល ដល់វិធីសាស្រ្តគណនេយ្យដែលជ្រើសរើសយកមកប្រើពាក់ព័ន្ធនឹងអំណោយទេ។ ដូច្នេះ អំណោយ ត្រូវបានគិតក្នុងលក្ខណៈដូចគ្នា ទោះបីជាវាត្រូវបានទទួលជាសាច់ប្រាក់ ឬក៏ជាការកាត់បន្ថយបំណុលដែលជំពាក់រដ្ឋាភិបាលក៏ដោយ។

១០ បំណុលដែលអាចលើកលែង ពីរដ្ឋាភិបាល ត្រូវបានចាត់ទុកជាអំណោយរដ្ឋាភិបាលនៅពេលដែលមានការធានាត្រឹមត្រូវថា អង្គភាពនឹងបំពេញនូវរាល់លក្ខន្តិកៈសម្រាប់ការលើកលែងបំណុល។

១០ក អត្ថប្រយោជន៍ នៃបំណុលរដ្ឋាភិបាល ដែលគិតអត្រាការប្រាក់ទាបជាងទីផ្សារ គឺត្រូវបានគេចាត់បញ្ចូលជាអំណោយរដ្ឋាភិបាល។ បំណុលគួរត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ និងវាស់វែងស្របទៅតាម ស.រ.ហ.អ ៩ *ឧបករណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ*។ អត្ថប្រយោជន៍របស់ការប្រាក់ទាបជាងទីផ្សារ គួរតែត្រូវបានវាស់វែងថា ជាភាពខុសគ្នារវាងតម្លៃនៅសល់ដំបូងនៃ បំណុល ដែលបានកំណត់តាមស.រ.ហ.អ៩និងចំណូលពីការលក់ដែលបានទទួល។អត្ថប្រយោជន៍នេះត្រូវកត់ត្រាស្របទៅតាមស្តង់ដាមួយនេះ។ អង្គភាពគួរពិចារណាអំពីលក្ខខណ្ឌ និងកាតព្វកិច្ច ដែលបានបំពេញ ឬត្រូវបំពេញ នៅពេលកំណត់ថ្លៃដើមដែលទូទាត់សងដោយអត្ថប្រយោជន៍បំណុល ។

១១ ពេលដែលអំណោយរដ្ឋាភិបាល ត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ នោះរាល់ទ្រព្យសកម្ម ឬបំណុលយថាហេតុដែលពាក់ព័ន្ធ ត្រូវបានគេកត់ត្រាស្របតាម ស.គ.អ ៣៧ *សំវិធានធន បំណុលជាយថាហេតុ និងទ្រព្យសកម្មជាយថាហេតុ*។

១២ អំណោយរដ្ឋាភិបាលត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ ឬខាតតាមមូលដ្ឋានជាប្រព័ន្ធក្នុងការិយបរិច្ឆេទដែលអង្គភាពទទួលស្គាល់ជាចំណាយនូវរាល់ថ្លៃដើមពាក់ព័ន្ធ ដែលត្រូវទូទាត់សងដោយអំណោយ។

១៣ មានវិធីសាស្រ្តចម្បងពីរ ទាក់ទងនឹងគណនេយ្យ សម្រាប់អំណោយរដ្ឋាភិបាល៖ វិធីសាស្រ្តមូលធន ជាវិធីសាស្រ្តមួយដែលអំណោយ ត្រូវបានគេទទួលស្គាល់មិននៅក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ ឬខាត រីឯវិធីសាស្រ្តចំណូល ជាវិធីមួយដែលអំណោយ ត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ ឬខាតក្នុងការិយបរិច្ឆេទមួយ ឬច្រើន។

១៤ អ្នកដែលគាំទ្រវិធីសាស្រ្តមូលធនផ្តល់មតិដូចខាងក្រោម៖

(ក) អំណោយរដ្ឋាភិបាល ជាធាតុហិរញ្ញប្បទាន ហើយវាគួរតែដាក់បញ្ចូលទៅក្នុង របាយការណ៍ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ ជាជាងទទួលស្គាល់ក្នុង របាយការណ៍ចំណេញ ឬខាត ដើម្បីកាត់កងរាល់ចំណាយដែលគេផ្តល់ហិរញ្ញវត្ថុ។ អំណោយនោះ គួរតែមិនត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ក្នុងរបាយការណ៍ ចំណេញ ឬខាត ព្រោះការសងពុំត្រូវបានគេរំពឹងទុក ។

(ខ) ការទទួលស្គាល់អំណោយរដ្ឋាភិបាលក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ ឬខាតជាការមិនត្រឹមត្រូវ ដោយមូលហេតុថា អំណោយទាំងនោះពុំ

មែនជាប្រាក់ចំណូលដែលរកបាន ប៉ុន្តែវាគ្រាន់តែជាគ្រឿងលើកទឹកចិត្តដែលរដ្ឋាភិបាលផ្តល់ឲ្យដោយគ្មានចំណាយថ្លៃដើម ។

១៥ មតិគាំទ្រវិធីសាស្រ្តចំណូលមានដូចខាងក្រោម÷

(ក) ដោយសារតែអំណោយរដ្ឋាភិបាល គឺជាការទទួលបានពីប្រភពមួយដែលពុំមែនជា ម្ចាស់ហ៊ុន ដូច្នេះវាមិនគួរត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ដោយផ្ទាល់ក្នុងមូលធនផ្ទាល់ទេ ប៉ុន្តែវាគួរតែត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ ឬខាត នៃការិយបរិច្ឆេទសមស្រប។

(ខ) អំណោយរដ្ឋាភិបាលកម្រមិនសមហេតុផល។ អង្គភាពទទួលបានអំណោយនេះតាមរយៈការអនុលោមតាមលក្ខខណ្ឌ និងបំពេញបាននូវកាតព្វកិច្ចដែលរំពឹងទុក។ អំណោយទាំងនោះគួរតែត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ក្នុង របាយការណ៍ចំណេញ ឬខាត ក្នុងកំឡុងការិយបរិច្ឆេទដែលអង្គភាពទទួលស្គាល់ចំណាយថ្លៃដើមពាក់ព័ន្ធដែលត្រូវទូទាត់ជាមួយនឹងអំណោយ។

(គ) ដោយសារតែចំណូល និងពន្ធផ្សេងៗជាចំណាយ ដូច្នេះវាការសមហេតុផល ដែលអំណោយរដ្ឋាភិបាល ដែលជាការពង្រីកគោលនយោបាយសារពើពន្ធ ត្រូវកត់ចូលក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ-ខាត។

១៦ ចំពោះវិធីសាស្រ្តចំណូល វាមានសារៈសំខាន់ដែលអំណោយរដ្ឋាភិបាលត្រូវបានទទួលស្គាល់ក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ ឬខាត តាមមូលដ្ឋានជាប្រព័ន្ធក្នុងការិយបរិច្ឆេទ ដែលអង្គភាពទទួលស្គាល់ចំណាយថ្លៃដើមពាក់ព័ន្ធ ដែលត្រូវយកអំណោយគិតទូទាត់សង។ ការទទួលស្គាល់អំណោយ

រដ្ឋាភិបាលក្នុង របាយការណ៍ចំណេញ ឬខាតតាមមូលដ្ឋាននៃការទទួលបានគឺមិនស្របទៅតាមការសន្មត់គណនេយ្យបង្គរឡើយ (មើល ស.គ.អ ១ *ការបង្ហាញរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ*) តែវិធីសាស្ត្រនេះអាចត្រូវបានទទួលស្គាល់ ក្នុងករណីដែលពុំមានមូលដ្ឋាន ដើម្បីបែងចែកអំណោយទៅតាមការិយបរិច្ឆេទ។

១៧ ក្នុងករណីភាគច្រើន ការិយបរិច្ឆេទដែលអង្គភាពទទួលស្គាល់ថ្លៃដើម និងចំណាយពាក់ព័ន្ធនឹងអំណោយរដ្ឋាភិបាលគឺអាចបញ្ជាក់ឲ្យដឹងបាន។ ដូច្នេះការទទួលស្គាល់ចំណាយជាក់លាក់ទាក់ទងនឹងអំណោយ ត្រូវទទួលស្គាល់ក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ ឬខាត ក្នុងការិយបរិច្ឆេទ ដូចគ្នានឹងចំណាយពាក់ព័ន្ធ។ ដូចគ្នានេះដែរ អំណោយទាក់ទងនឹងទ្រព្យសកម្ម ដែលអាចដករំលស់ ជាធម្មតាត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ ទៅតាមការិយបរិច្ឆេទ ហើយសមមាត្រនៃការចំណាយរំលស់លើទ្រព្យសម្បត្តិនោះត្រូវតែទទួលស្គាល់។

១៨ អំណោយពាក់ព័ន្ធនឹងទ្រព្យសកម្មដែលមិនអាចដករំលស់ ត្រូវការបំពេញកាតព្វកិច្ចជាក់លាក់មួយចំនួន ហើយបន្ទាប់មកទើបគេទទួលស្គាល់វាក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ ឬខាតតាមការិយបរិច្ឆេទដែលកើតមាននូវចំណាយថ្លៃដើមក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចទាំងនោះ។ ជាឧទាហរណ៍ អំណោយដីអាចភ្ជាប់នឹងលក្ខខណ្ឌសាងសង់អគារលើដីនោះ ហើយវាជាការសមស្របដែលត្រូវទទួលស្គាល់អំណោយក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ ឬខាត ទៅតាមអាយុកាលរបស់អគារ ។

១៩ អំណោយមានពេលខ្លះ ត្រូវបានទទួលជាផ្នែកនៃកញ្ចប់ជំនួយសារពើពន្ធ ឬហិរញ្ញវត្ថុ ដែលមានលក្ខខណ្ឌចងភ្ជាប់មួយចំនួន។ ក្នុងករណីដូចនេះត្រូវមានការប្រុងប្រយ័ត្នក្នុងការកំណត់នូវលក្ខខណ្ឌ ដែលអាចនាំឲ្យកើត

មាននូវថ្លៃដើម និងចំណាយផ្សេងៗ ដែលជាកត្តាកំណត់ការិយបរិច្ឆេទដែលអំណោយត្រូវបានទទួល។ គេអាចបែងចែកផ្នែកខ្លះនៃអំណោយតាមមូលដ្ឋានមួយ រីឯផ្នែកខ្លះទៀតតាមមូលដ្ឋានមួយផ្សេងទៀត។

២០ **អំណោយរដ្ឋាភិបាលដែលក្លាយជាប្រាក់ត្រូវទទួលក្នុងការទូទាត់សងរាល់ចំណាយ ឬការខាតបង់ដែលបានកើតមាន ឬសម្រាប់គោលបំណងផ្តល់ជំនួយគាំទ្រផ្នែកហិរញ្ញវត្ថុជាបន្ទាន់ដល់អង្គភាព ដោយពុំមានចំណាយថ្លៃដើមពាក់ព័ន្ធនាពេលអនាគត ត្រូវទទួលស្គាល់ក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ ឬខាតក្នុងការិយបរិច្ឆេទដែលជំនួយនោះក្លាយជាប្រាក់ត្រូវទទួល។**

២១ ក្នុងកាលៈទេសៈខ្លះ អំណោយរដ្ឋាភិបាលអាចត្រូវបានផ្តល់ក្នុងគោលបំណងផ្តល់នូវជំនួយគាំទ្រហិរញ្ញវត្ថុជាបន្ទាន់ ដល់អង្គភាពមួយ ជំនួសការលើកទឹកចិត្តអនុវត្តចំណាយជាក់លាក់។ អំណោយបែបនោះអាចកំណត់ផ្តល់ឱ្យអង្គភាពជាក់លាក់ណាមួយ ហើយវាមិនអាចផ្តល់ឱ្យទៅអ្នកទទួលផលគ្រប់ប្រភេទនោះទេ។ ករណីនេះអនុញ្ញាតឱ្យទទួលស្គាល់អំណោយក្នុងរបាយ-ការណ៍ចំណេញឬខាត ក្នុងការិយបរិច្ឆេទដែលអង្គភាពនោះមានសិទ្ធិទទួលបានអំណោយនោះ ដោយមានការលាតត្រដាងព័ត៌មាន ដើម្បីធានាការយល់ដឹងឱ្យច្បាស់ពីឥទ្ធិពលរបស់វា។

២២ អំណោយរដ្ឋាភិបាលអាចក្លាយជាប្រាក់ត្រូវទទួលរបស់អង្គភាព ដើម្បីទូទាត់សងចំណាយ ឬការខាតបង់ ដែលកើតមានក្នុង ការិយបរិច្ឆេទគ្រាមុន។ អំណោយនោះ ត្រូវបានទទួលស្គាល់ក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ ឬខាតក្នុងការិយបរិច្ឆេទ ដែលអំណោយនោះក្លាយជាប្រាក់ត្រូវទទួល ដោយមានការលាតត្រដាងព័ត៌មានដើម្បីធានាការយល់ដឹងឱ្យច្បាស់ពីឥទ្ធិពលរបស់វា។

អំណោយរដ្ឋាភិបាលមិនមែនរូបិយវត្ថុ

២៣ អំណោយរដ្ឋាភិបាលអាចមានទម្រង់ជា ការផ្ទេរទ្រព្យសកម្មមិនមែនរូបិយវត្ថុ ដូចជា ដី ឬធនធានផ្សេងៗដើម្បីឲ្យអង្គភាពប្រើប្រាស់។ ក្នុងករណីនេះ ជាធម្មតាគេវាយតម្លៃទ្រព្យសកម្មមិនមែនរូបិយវត្ថុតាមតម្លៃទីផ្សារ ហើយកត់ត្រា អំណោយ និងទ្រព្យសកម្មទាំងពីរតាមតម្លៃទីផ្សារ។ ជំរើសមួយផ្សេងទៀតគឺពេលខ្លះទាំងទ្រព្យសកម្ម និងអំណោយត្រូវបានគេកត់ត្រាតាមតម្លៃធម្មតា។

ការបង្ហាញព័ត៌មានអំពីអំណោយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងទ្រព្យសកម្ម

២៤ **អំណោយរដ្ឋាភិបាលពាក់ព័ន្ធនឹងទ្រព្យសកម្ម ក្នុងនោះរួមទាំងអំណោយមិនមែនរូបិយវត្ថុតាមតម្លៃទីផ្សារ ត្រូវបង្ហាញក្នុងរបាយការណ៍ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ តាមរយៈការដាក់អំណោយថាជាចំណូលពន្យា ឬដោយដកអំណោយចេញដើម្បីទទួលបានតម្លៃនៅសល់របស់ទ្រព្យសកម្ម។**

២៥ មានវិធីសាស្ត្រ ពីរ ដែលជាជម្រើស អាចទទួលយកបានក្នុងការបង្ហាញព័ត៌មានអំណោយ (ឬចំណែកសមស្របខ្លះនៃអំណោយ) ពាក់ព័ន្ធនឹងទ្រព្យសកម្មក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។

២៦ វិធីសាស្ត្រទី១ ទទួលស្គាល់អំណោយ ថាជាចំណូលពន្យា ដែលត្រូវទទួលស្គាល់ក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ ឬខាត តាមមូលដ្ឋានជាប្រព័ន្ធផ្អែកតាមអាយុកាលប្រើប្រាស់របស់ទ្រព្យសកម្ម។

២៧ វិធីសាស្ត្រមួយផ្សេងទៀត ដកអំណោយចេញដើម្បីទទួលបានតម្លៃនៅសល់របស់ទ្រព្យសកម្ម។ អំណោយត្រូវបានទទួលស្គាល់ក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ

ឬខាត ថាជាចំណាយកាត់រំលស់ថយ ទៅលើអាយុកាល របស់ទ្រព្យសកម្ម ដែលអាចដករំលស់។

២៨ ការទិញទ្រព្យសកម្ម និងការទទួលបាននូវអំណោយដែលពាក់ព័ន្ធ អាចជាមូលហេតុបណ្តាលឲ្យមាន ចលនាសំខាន់ក្នុង លំហូរសាច់ប្រាក់ របស់អង្គភាព។ ដោយហេតុផលនេះ ដើម្បីបង្ហាញពីការវិនិយោគទ្រព្យសកម្មដុល ចលនាទាំងនោះជាញឹកញាប់ ត្រូវបានលាតត្រដាងជាធាតុដាច់ដោយឡែកក្នុងរបាយការណ៍លំហូរសាច់ប្រាក់ ដោយមិនគិតទេថាអំណោយត្រូវបានដក ឬមិនបានដកចេញពីទ្រព្យសកម្មដែលពាក់ព័ន្ធ សម្រាប់គោលបំណងបង្ហាញព័ត៌មានក្នុងរបាយការណ៍ស្ថានភាពហិរញ្ញវត្ថុ។

ការបង្ហាញព័ត៌មានអំពីអំណោយពាក់ព័ន្ធនឹងចំណូល

២៩ អំណោយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងចំណូល មានពេលខ្លះត្រូវបានគេបង្ហាញថាជាឥណទានក្នុង របាយការណ៍ប្រាក់ចំណេញសរុប ក្រោមចំណងជើងដាច់ដោយឡែក ឬ ទូទៅដូចជា “ចំណូលផ្សេងៗ” ឬ ជំរើសផ្សេងទៀតគឺអំណោយត្រូវបានដកក្នុងសេចក្តីរាយការណ៍ចំណាយពាក់ព័ន្ធ។

២៩ក ប្រសិនបើ អង្គភាពមួយ បង្ហាញសមាសធាតុប្រាក់ចំណេញ ឬខាត ក្នុងរបាយការណ៍ចំណូលដូចដែលមានពណ៌នាក្នុងកថាខណ្ឌ ៨១នៃ ស.គ.អ ១ (ដូចដែលបានកែសម្រួលក្នុងឆ្នាំ២០០៧) អង្គភាពនោះត្រូវបង្ហាញអំណោយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងចំណូលដូចដែលបានទាមទារក្នុង កថាខណ្ឌ ២៩ ក្នុងរបាយការណ៍ដាច់ដោយឡែក។

៣០ អ្នកគាំទ្រវិធីសាស្ត្រទីមួយអះអាងថា វាជាការមិនសមស្របក្នុងការសរុបធាតុចំណូល និងចំណាយ ហើយការបំបែកអំណោយចេញពីចំណាយ ជួយដល់

ការប្រៀបធៀបជាមួយនឹង ចំណាយដទៃទៀត ដែលមិនប៉ះពាល់ដោយអំណោយ។ ចំពោះវិធីសាស្ត្រទីពីរ មានការផ្តល់មតិថា ចំណាយអាចមិនកើតមានក្នុងអង្គភាព ប្រសិនបើពុំមានអំណោយ នោះការបង្ហាញព័ត៌មានដោយពុំមានកាត់កងអំណោយអាចជាការបង្ហាញខុស ។

៣១ វិធីសាស្ត្រទាំង ពីរ សុទ្ធតែអាចទទួលយកបាន ក្នុងការបង្ហាញព័ត៌មានអំណោយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងចំណូល។ ការលាតត្រដាងអំណោយអាចជាចាំបាច់ សម្រាប់ការយល់ដឹងឲ្យបានត្រឹមត្រូវពី របាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ។ ការលាតត្រដាងពីឥទ្ធិពលរបស់អំណោយលើធាតុចំណូល ឬចំណាយ ដែលត្រូវការលាតត្រដាងដាច់ពីគ្នា គឺជាការសមស្រប។

ការសងអំណោយរដ្ឋាភិបាល

៣២ អំណោយរដ្ឋាភិបាលដែលត្រូវសងអាចកត់ត្រាជាការផ្លាស់ប្តូរលើការប៉ាន់ស្មានគណនេយ្យ (មើល ស.គ.អ ៨ *គោលនយោបាយគណនេយ្យការផ្លាស់ប្តូរលើការប៉ាន់ស្មានគណនេយ្យ និងលំអៀងនានា*)។ ការសងអំណោយដែលពាក់ព័ន្ធនឹងចំណូលត្រូវអនុវត្តជាដំបូងទល់នឹងឥណទានពន្យាដែលមិនដករំលស់ទាក់ទងនឹងជំនួយ។ ករណីដែលការសងលើសពីឥណទានពន្យា ឬនៅពេលដែលពុំមានឥណទានពន្យា ការសងត្រូវទទួលស្គាល់ភ្លាមៗនៅក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ ឬខាត។ ការសងអំណោយពាក់ព័ន្ធនឹងទ្រព្យសកម្មត្រូវបានគេទទួលស្គាល់ដោយបង្កើនតម្លៃនៅសល់របស់ទ្រព្យសកម្ម ឬកាត់បន្ថយសមតុល្យចំណូលពន្យានូវចំនួនដែលត្រូវសង។ រំលស់បន្ថែមបង្គរដែលត្រូវទទួលស្គាល់ក្នុងប្រាក់ចំណេញ ឬខាតក្នុងគ្រា

ដោយពុំមានអំណោយ ត្រូវទទួលស្គាល់ភ្លាមៗក្នុងរបាយការណ៍ចំណេញ ឬខាត។

៣៣ ករណីដែលឈានដល់ការសងអំណោយ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹង ទ្រព្យសកម្ម អាចត្រូវការតម្លៃតបស្នង ដើម្បីផ្តល់ដល់ការថយចុះតម្លៃ ដែលអាចកើតមានចំពោះតម្លៃនៅសល់ថ្មីនៃទ្រព្យសកម្ម។

ជំនួយរដ្ឋាភិបាល

៣៤ ដោយមិនរួមបញ្ចូលក្នុងនិយមន័យ នៃអំណោយរដ្ឋាភិបាលក្នុងកថាខណ្ឌទី៣ គឺជាទម្រង់ជាក់លាក់នៃជំនួយរដ្ឋាភិបាលដែលពុំមានតម្លៃសមស្រប ហើយប្រតិបត្តិការជាមួយនឹងរដ្ឋាភិបាលដែលមិនអាចញែកដាច់ចេញពីប្រតិបត្តិការអាជីវកម្មធម្មតារបស់អង្គភាព។

៣៥ ឧទាហរណ៍នៃជំនួយ ដែលពុំមានតម្លៃសមស្រប មានដំបូន្មានទីផ្សារ ឬបច្ចេកទេសដោយឥតគិតថ្លៃ និងការផ្តល់នូវការធានា។ ឧទាហរណ៍នៃជំនួយ ដែលមិនអាចញែកដាច់ពីប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មធម្មតារបស់អង្គភាពគឺ គោលនយោបាយលទ្ធកម្មរបស់រដ្ឋាភិបាល ដែលទទួលខុសត្រូវចំពោះចំណែកមួយនៃការលក់របស់អង្គភាព។ អត្ថិភាពនៃអត្ថប្រយោជន៍អាចជាការជាក់ស្តែង ប៉ុន្តែរាល់បំណងបំបែកសកម្មភាពពាណិជ្ជកម្ម ចេញពីជំនួយរដ្ឋាភិបាលអាចនឹងមិនមានភាពត្រឹមត្រូវ ។

៣៦ សារៈសំខាន់ នៃអត្ថប្រយោជន៍ក្នុងឧទាហរណ៍ខាងលើដូចជា ការលាតត្រដាងពីលក្ខណៈ វិសាលភាព និងថេរវេលារបស់ជំនួយ គឺជាការចាំបាច់ដើម្បីកុំឲ្យរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុខុសឆ្គង។

៣៧ លុបចេញ

៣៨ ក្នុងស្តង់ដានេះ ជំនួយរដ្ឋាភិបាលមិនរួមបញ្ចូលការផ្តល់ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដោយការធ្វើឱ្យប្រសើរឡើងនូវប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនង និងដឹកជញ្ជូនទូទៅ និងការផ្តល់នូវប្រព័ន្ធដែលបានកែលម្អដូចជា ប្រព័ន្ធបង្ហូរទឹក ឬធារាសាស្ត្រ ដែលអាចកើតមាន តាមមូលដ្ឋានមិនច្បាស់លាស់ជាបន្តបន្ទាប់ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់សហគមន៍ក្នុងតំបន់ទាំងមូល។

ការលាតត្រដាងព័ត៌មាន

៣៩ បញ្ហាខាងក្រោមត្រូវធ្វើការលាតត្រដាង÷

(ក) គោលនយោបាយគណនេយ្យដែលត្រូវជ្រើសយកមក ប្រើប្រាស់សំរាប់អំណោយរដ្ឋាភិបាលរួមមាន វិធីសាស្ត្រនៃការបង្ហាញ ដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ

(ខ) លក្ខណៈ វិសាលភាពនៃអំណោយរដ្ឋាភិបាលដែលបានទទួលស្គាល់ក្នុងរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុ និងការចង្អុលបង្ហាញទម្រង់ផ្សេងទៀតនៃជំនួយរដ្ឋាភិបាលដែលអង្គភាពបានទទួលផលដោយផ្ទាល់ព្រមទាំង

(ខ) លក្ខខណ្ឌទាំងឡាយដែលមិនទាន់បានបំពេញ និងយថាហេតុនានាដែលភ្ជាប់ជាមួយ នឹងជំនួយរដ្ឋាភិបាលដែលត្រូវបានទទួលស្គាល់ ។

បទប្បញ្ញត្តិអន្តរកាល

៤០ អង្គភាពដែលជ្រើសប្រើប្រាស់ស្តង់ដានេះជាលើកដំបូងត្រូវ÷

(ក) អនុលោមទៅតាមការតម្រូវនៃការលាតត្រដាងព័ត៌មាននៅកន្លែងដែលសមស្របនិង

(ខ) អាចជា ÷

(i) កែតម្រូវរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុសំរាប់បំលាស់ប្តូរគោលនយោបាយគណនេយ្យស្របតាម ស.គ.អ ៨ ឬ

(ii) អនុវត្តបទប្បញ្ញត្តិគណនេយ្យរបស់ស្តង់ដាតែទៅលើអំណោយ ឬចំណែកខ្លះនៃអំណោយដែលបានក្លាយជាប្រាក់ត្រូវទទួល ឬត្រូវសងក្រោយកាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមានរបស់ស្តង់ដានេះ។

កាលបរិច្ឆេទចូលជាធរមាន

៤១ ស្តង់ដានេះអាចអនុវត្តបានចំពោះរបាយការណ៍ហិរញ្ញវត្ថុដែលការិយបរិច្ឆេទចាប់ផ្តើមនៅត្រឹម ឬក្រោយថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៨៤

៤២ ស.គ.អ ១ (ដូចដែលបានកែសម្រួលក្នុងឆ្នាំ២០០៧) បានកែប្រែពាក្យបច្ចេកទេសដែលបានប្រើប្រាស់ក្នុង ស.រ.ហ.អ ។ បន្ថែមលើនេះ វាបានបន្ថែមកថាខណ្ឌ២៩ក។ អង្គភាពមួយអាចយកការកែប្រែទាំងនោះទៅប្រើប្រាស់សម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទប្រចាំឆ្នាំដែលចាប់ផ្តើមនៅ ឬបន្ទាប់ពីថ្ងៃទី០១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៩។ ប្រសិនបើអង្គភាពមួយប្រើប្រាស់ ស.គ.អ ១ (បានកែតម្រូវក្នុងឆ្នាំ២០០៧) សម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទមុនៗ ការកែប្រែគួរតែត្រូវអនុវត្តសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទមុន។

៤៣ កថាខណ្ឌ ៣៧ ត្រូវបានលុបចេញ ហើយកថាខណ្ឌ ១០ក ត្រូវបានបន្ថែមចូលដោយ *បសិដ្ឋកម្មចំពោះ ស.រ.ហ.អ* ដែលបានចេញផ្សាយក្នុងខែឧសភា ឆ្នាំ២០០៨។ អង្គភាពមួយត្រូវអនុវត្តការកែប្រែទាំងនោះតាមលំដាប់លំដោយចំពោះបំណុលរដ្ឋាភិបាលដែលបានទទួលក្នុងការិយ

បរិច្ឆេទ ដែលចាប់ផ្ដើមនៅ ឬបន្ទាប់ពីថ្ងៃទី១ ខែមករា ឆ្នាំ២០០៩ ។ យកទៅអនុវត្តមុនពេលកំណត់អាចអនុញ្ញាតបាន ប្រសិនបើអង្គភាព មួយ ប្រើប្រាស់ការកែប្រែទាំងនោះសម្រាប់ការិយបរិច្ឆេទមុនៗ អង្គភាពនោះត្រូវ លាតត្រដាងការពិត។

៤៤ ស.រ.ហ.អ ៩ ដែលត្រូវបានចេញផ្សាយក្នុងខែតុលា ឆ្នាំ២០១០ បានកែប្រែកថាខណ្ឌ ១០ក។ អង្គភាពមួយត្រូវយកការកែប្រែនោះទៅប្រើប្រាស់ នៅពេលដែលអង្គភាពអនុវត្ត ស.រ.ហ.អ ៩ ដូចដែលបានចេញផ្សាយ ក្នុងខែតុលា ឆ្នាំ២០១០ ។

ក្រុមប្រឹក្សាជាតិគណនេយ្យ
ក.ជ.គ គឺជាស្ថាប័នបញ្ញត្តិករនៃវិស័យគណនេយ្យ និងសវនកម្មនៅកម្ពុជា
អាសយដ្ឋាន៖ ផ្លូវ ៩២ សង្កាត់វត្តភ្នំ ខណ្ឌដូនពេញ រាជធានីភ្នំពេញ កម្ពុជា
អ៊ីម៉ែល៖ info@naccambodia.gov.kh | គេហទំព័រ៖ www.naccambodia.gov.kh

ក.ជ.គ រក្សាសិទ្ធិក្នុងការកែប្រែស្តង់ដាទៅតាមការវិវត្តក្នុងក្របខណ្ឌអន្តរជាតិ